

100 år med travkjøring

Prestfoss Travselskap 100 år 1913 – 2013

Når Prestfoss Travselskap nå runder 100 år, må det være lov å si at jubilanten fortsatt er lett i steget og legger seg i selen når det gjelder.

Foreningen har vært tilsluttet Buskerud Travforbund siden 1951 og styres i 2013 med følsom, men myndig hånd av formann Oddmund Tveiten og resten av styret, som består av Janne Eidal (sekretær), Truls

Desserud (nestleder), Audun Tandberg og Trygve Passen. Varamedlemmer er Ole Fr. Desserud og Lars Jørgen Jokerud.

Ved årsskiftet 2012/2013 hadde laget 97 betalende medlemmer og 3 æresmedlemmer. Det betyr at det høvelig nok hadde 100 medlemmer idet jubileumsåret startet.

Oppstarten

Prestfoss Travkjørerselskap var navnet ved oppstarten. På første side i lagets aller første protokoll, står det: *"2den Febr. 1913 mødte følgende der tegnet sig som medlem av Prestfos Travkjørerselskap. Kontingent aktiv medlem kr 5,00 pr Aar, passiv medlem kr 2,50 pr Aar."*

Så følger en liste med 33 navn. De aller fleste betalte fem kroner, mens åtte stykker valgte å være passive medlemmer. Til sammen ga dette laget en startkapital på 145 kroner.

Det første styret besto av Leif Hartz, Knut M. Haugen, Halvor Eken og O.P. Skatvedt. Andreas Ramstad og Andreas Velstad var "supleanter", altså varamedlemmer.

Aller første løp

Lagets protokoller er bevart. Første bok dekker årene 1913 til 1933. Andre bok går fra 1933 til 1973.

Første løp som er nedtegnet, er sløyfekjøring på Kråkefjorden 2. mars 1913. I første løp, som var for 3-åringer og hadde en lengde på 500 meter, startet seks hester. I alt ble det avviklet fem løp denne dagen, med totalt 19 starter.

Krigen

28. desember 1940, altså midt i romjula, ble det holdt generalforsamling i Prestfoss

Travelskap. Regnskapet viste da at laget hadde en samlet formue på 795,60 kroner. Jens Rørsrud ble enstemmig gjenvalgt som formann.

Sløyfekjøring ble bestemt til 9. februar, og premiekjøringen til 16. februar.

Det later ikke til at krigen grep særlig forstyrrende inn i Travelskapets gjøren og laden. Generalforsamlingen ble avholdt hvert eneste år i romjula, og kassabeholdningen økte år for år. I 1942 var den på 2249,19, og i 1944 hadde formuen økt til 6592,67 kroner.

I 1943 var kontingenten for aktive medlemmer 8 kroner og 4 kroner for passive medlemmer. For livsvarig medlemskap ble avgiften satt til 50 kroner.

Dyretransporthus

På generalforsamlingen i 1954 besluttet selskapet å søke Det Norske Travelskap om å få bruke 1500 kroner av sperrede midler i Sigdal Sparebank til innkjøp av dyretransporthus for å ha på lastebil. Året etter blir det bestemt at dyretransporten skal betales med 1000 kroner innen tre år. I 1961 ble det bestemt at dyretransporthuset skulle selges igjen.

Resignert tone

Aktivitetsnivået har variert opp gjennom årene. I årsmøteprotokollen for desember 1956, står følgende lett resignerte kommentar: *"Av årsberetningen framkom det at selskapet hadde holdt sin tradisjonelle kjøring på Kråkeisen den 12. februar(...). Utenom dette har selskapet igrunn utført lite, som vel igrunn kommer sig av at det blir mindre efter hvert av aktive hesteeiere."*

På slutten av 50-tallet var det generelt liten aktivitet i laget, og en oppsatt busstur til Drammen Travbane i 1958 endte med underskudd på 80 kroner på grunn av lav deltagelse.

I 1961 gir formann T.T. Sauthon uttrykk for at det er liten interesse for å drive med travhest i Sigdal, men at selskapet skal forsøke å bite seg fast i enda to år, ettersom det da kan feire 50-årsjubileum. Jubileumskjøringen ble avviklet på Kråkeisen, og beskrives som meget vellykket sportslig sett.

Enkelte av disse årene på 50- og 60-tallet holdes det ikke så mye som et styremøte. Aktiviteten er på et lavmål. Dette snur gradvis utover 70-tallet.

Styremøte i bilen

24. april blir det holdt styremøte i bilen til Ole Fr. Desserud på vei fra Drammen Travbane. På dagsorden står én sak: Anmodning fra Modum Travselvskap om å kjøpe andelsbrev i den nye treningsbanen på Bademoane ved Vikersund.

Et sted mellom Drammen og Sigdal beslutter styret å kjøpe 5 andelsbrev á 500 kroner. Det forutsettes at medlemmene i Prestfoss Travselvskap skal ha rett til å bruke banen.

Samarbeid med Hestesportslaget

I 1986 innleder Travselvskapet et samarbeid med Sigdal og Eggedal Hestesportslag. Full sammenslåing blir vurdert, men ender i stedet med samarbeid i form av noen fellesmøter og arrangementer.

I denne perioden har selskapet god aktivitet og kan vise til fine hester og resultater. *"Medlemstallet øker og med hele*

travinteressen i bygda samlet, skulle vi stå sterkere til øket aktivitet" heter det i årsmeldingen for 1987.

Utover 80- og 90-tallet jobber selskapet også med å anlegge bane på forskjellige steder, uten at dette gir konkrete resultater. Laget hadde en tid ei rettstrekke ved Frøvoll i Eggedal, men denne ble etter hvert lite brukt og er i dag avviklet.

I 2001 tar laget endelig i bruk rettstrekka ved Prestfoss. Den er 800 meter lang og sju meter bred.

I forkant er det lagt ned et formidabelt dugnadsarbeid. Oddmund Tveiten og Ole Fredrik Desserud har jobbet i ukevis med henholdsvis lånt graver og egen bulldoser for å opparbeide treningsstripa.

For laget er det en milepæl å endelig få et eget treningstrekk.

Damegruppe

På 80-tallet er det noen som slå frampå om å etablere en damegruppe. Marina Saxeide har ikke tro på dette, da slike lett utarter til "strikkeklubber", men på årsmøtet i 1989 blir det allikevel opprettet en slik gruppe, med den samme Marina Saxeide og Oddveig Desserud som ledere. Det er stille for damegruppa i protokollene etter dette, så det er grunn til å tro at den ikke utviklet seg til noe stort maktsentrum i selskapet.

Andelshest

I 1996 vedtar styret å kjøpe inn en andelshest. Truls Desserud, Arvid Kjernaas og Arnt Haugen får i oppdrag å se etter egnet emne og å snuse litt rundt for å se hvor stor interessen er blant lokalbefolkningen. Etter dette blir det tyst om andelshesten i protokollene.

Kråkeisen

Iskjøringa på Kråkefjorden har fulgt laget gjennom alle år, og er på mange måter Travelskapets varemerke.

På disse kjøringene arrangeres ordinære klasser samt monté og galoppløp.

Et populært innslag på disse løpsdagene er gubbeløpet, der det kjøres med kaldblodshester og spisslede. Gubbene – og kjerringene – pakker seg gjerne inn i omfangsrrike pelser og er et staselig skue der de skjener rundt på isen.

Bål, kaffi og "noko attåt" hører med.

Gullår

Utover år 2000 øker aktiviteten i Travelskapet jevnt og trutt, og det er stadig flere hester som kjører inn store summer. Lagets egenoppdrettede hester markerer seg, og kuskene Truls Desserud og Audun Tanberg hanker inn seier etter seier.

I 2012 kjører alle sigdalshestene inn nesten 1,15 millioner kroner i alt.

Spilleaktiviteten i laget er stor, og rettstrekka og rideanlegget i Prestfoss danner et fint samlingspunkt i tillegg til at vertskapet i Desserudplassen hvert år byr inn til fest på tunet.

Sigdalsdagen på Drammen Travbane er også et årvisst innslag.

Jubileumskjøringer

Selskapet har holdt mange jubileumskjøringer opp gjennom disse 100 årene. Her er et utvalg:

40-årsjubileum

Søndag 15. februar 1953 holdt Prestfoss Travselskap jubileumskjøring. Dommere var veterinær Hans Valheim, gårdsbestyrer Johan Varsla og gårdbruker Arne Blegeberg.

Etter løpet ble det arrangert fest på Framheim. I invitasjonen står det: *"for hesteeiere, kjørere og medlemmer med damer. Premieutdeling. Ta med spisebestikk."*

Vi må derfor anta at laget kun hadde mannlige medlemmer på denne tiden - og at det var kleint med bestikk på Framheim.

Det ble avviklet 9 løp denne søndagen. Kjente navn som Røgeberg og Sem er med

på lista over eiere og kjørere, og en viss H. Solbakken dukker også opp. Han kjørte hesten Trøibrun.

75-årsjubileum

Søndag 13. mars 1988 arrangerte selskapet jubileumskjøring på Kråkeisen. Selskapet hadde søkt kommunen om gavepremie til arrangementet, og fikk bevilget 500 kroner. 8 løp ble avviklet under jubileumsarrangementet - 2 av disse var galoppløp.

90-årsjubileum

I 2003 var det igjen duket for stort jubileumsløp på Kråkeisen. Mange husker Et skap fra Sigdalskjøkken ble kjørt ut på banen, og publikum skulle gjette hvem som satt i skapet. I skapet satt Bjørn Linskov fra Greenskogen. En lokal "kjendis" på den

gjettekonkurransen i regi av spilloppmaker og idéoppkomme Truls Desserud. tiden, men neppe noe innlysende valg. Ola Albjerk styrte ordet. Noen greide faktisk også å tippe riktig.

Formenn

Følgende har vært formann i Prestfoss Travselskap:

Leif Hartz (1913-1915)

Andreas Ramstad (1916-1920)

Anton Vik (1921-1922)

Asle Vad (1923-1924)

Jens Rørsrud (1925-1926)

Knut Haugan (1927-1928)

Ole Glømme (1929)

Håkon Vinnord (1930-1934)

Jens Rørsrud (1935-1945)

Håkon Vinnord (1946-1947)

Helje Vad (1948-1949)

Sigurd Sønju (1950)

Mads Thorud (1951)

Håkon Vinnord (1952-1953)

T.T. Sauthon (1954-1966)

Helge Solbakken (1967-1987)

Ole Fredrik Desserud (1988 – 1990)

Arvid Kjernaas (1991 – 1994)

Ole Fredrik Desserud (1995 – 1997)

Arnt Haugen (1998-1999)

Oddmund Tveiten (2000-)

Æresmedlemmer

Laget har hatt noen æresmedlemmer opp gjennom tidene. Dette er medlemmer som har utmerket seg gjennom en særlig innsats for Travselskapet.

1945: Jens Rørsrud (foreslått av Andr. Berg).

1947: Håkon Vinnord (foreslått av Knut Haugen), hadde sittet i styret siden 1919, mange av disse som formann

1963: Knut M. Haugan, Andreas Ramstad, Engebret O. Sund, Kristoffer T. Kroken og Harald Reistad

1983: Knut Havigen, Nils Skatvedt, Helge Vad, Erik Ringvold, Nils Haugen og John Hvidsten

1993: Helge Solbakken (æresmedalje)

2011: Ole Fredrik Desserud og Helge Ebbesberg

Hestenavn

Navn på travhester kan være en kilde til sinnets munterhet. Noen er feiende flotte, andre beskrivende og noen beint ut rare.

På 1920-tallet dukker det stadig vekk opp en hest med det klingende navnet Balla i protokollene. Balla var av alle ting ei hoppe eid av K. Gunnerud. Hun var borket og født i 1918. Far til Balla var Per Gynt, så det forklarer kanskje en del.

Et navn det er "schwung" over er Skarphedin. Han må vi ned på 1920-30-tallet for å finne. Han skal visstnok ha vært ganske skarp i lynnet også.

Andre flotte navn er Stålhansken, Villmann (som for øvrig var far til Villmassa) og Gygern.

Det er også en aldri så liten kuriositet at Ruth Reistad gikk opptil flere løp på 30-tallet, med blant annet en 3. plass på samvittigheten.

De beste hestene

På 80-tallet hadde Helge Solbakken sterke hester i blant andre Pirilvesla og Dally Sjursdotter.

En av Travselskapets store stjerner opp gjennom tidene har vært Steinsvadjenta, eid av familien Thales. Hun herjet på landets travbaner på slutten av 80-tallet og begynnelsen av 90-tallet, og ble kåret til suverent beste hest i Travselskapet flere år på rad. I 1988 løp hun inn 120 000 kroner.

De siste årene har naturlig nok summene vært høyere. I 2009 lå for eksempel Joker

Elden på oppdrettertoppen, med 922 885 kroner innkjørt.

Ellers tyder mye på at det må være noe spesielt med atmosfæren eller vannet – eller kanskje folket – i Desserudplassen, for herfra har det kommet den ene krafthesten etter den andre de siste tjue årene.

Fra 1992 har laget kåret årets hest, basert på innkjørte penger. I protokollen mangler navn på hest for 1998, men ellers er listen slik:

Joker Blæsen (1992),

Grønnvik Stjerna (1993), Truls Desserud

Dally Stina (1994 og 1995), Ole Anders Westby

Why Not Do It (1996), Truls Desserud

Amulett (1997), Vibeke Nygård, for øvrig lagets første kvinnelige kusk med lisens (dette ble belønnet med et par øredobber!)

Fachi (1999 og 2000), Truls Desserud

Steinsvad II (2001), Ole Fredrik Desserud og Kjell Rustand

Kos Jerka (2002), Arvid Kjernaas

Kosin (2003 -2005), Truls Desserud

Mr. Fivebagger (2006), Oddmund Tveiten

Metson (2007), Audun Tandberg

Pedrus (2008), Ole Fr. Desserud og Kjell Rustand

Kosin (2009), Truls Desserud

Pedrus (2010 og 2011), Ole Fr. Desserud og Kjell Rustand

Bertie Invalley (2012), Truls Desserud

Helt i hundre

Prestfoss Travelskap kan se tilbake på 100 aktive år – med noen svingninger. Alt tyder på at travinteressen i Sigdal vil holde seg i enda 100 år, for laget er aktivt og humørfyllt som aldri før.

Hyggen ved å stelle og trene med de store dyrene, det sosiale samværet med andre hestefolk og gleden og den sitrende spenningen ved å se en høyt verdsatt følgesvenn trave seg inn til gode resultater, går aldri ut på dato.

Hvis noen i tillegg kan tjene en slant på det som for de fleste er en hobby, er det rein bonus.

Prestfoss Travelskap gratulerer alle sine medlemmer med 100 flotte år!